

Briselē, 4.12.2014.
COM(2014) 718 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Gada ziņojums par Tirdzniecības nolīguma starp Eiropas Savienību un Kolumbiju un Peru īstenošanu

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Gada ziņojums par Tirdzniecības nolīguma starp Eiropas Savienību un Kolumbiju un Peru īstenošanu

1. Ievads

Eiropas Savienība (ES) 2012. gada 26. jūnijā noslēdza Tirdzniecības nolīgumu (turpmāk „nolīgums”) ar Kolumbiju un Peru. Nolīgumu provizoriski piemēro Peru no 2013. gada 1. marta, bet Kolumbijai — no 2013. gada 1. augusta¹.

Kopš nolīguma piemērošanas sākuma Komisija sniedza Parlamentam un Padomei informāciju par tā īstenošanu, konkrēti, Eiropas Parlamenta Starptautiskās tirdzniecības komitejas izveidotās specializētās uzraudzības grupas sanāksmēs. Saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 19/2013² Komisija apņēmas iesniegt Eiropas Parlamentam un Padomei gada ziņojumu par nolīguma un regulas piemērošanu, īstenošanu un saistību izpildi.

Šis ir pirmais šāda veida ziņojums. Atbilstoši minētās regulas 13. panta 1. punktam tas strukturēts trīs daļās:

- vispārīgs tirdzniecības plūsmu novērtējums;
- informācija par nolīgumu īstenojošo dažādo struktūru darbību;
- informācija par regulā noteiktajiem uzraudzības pasākumiem.

2. VISPĀRĪGS NOVĒRTĒJUMS: TIRDZNIECĪBAS ATTĪSTĪBA

2.1. Metodika

Divpusējo tirdzniecības plūsmu analīzes pamatā ir dati par nolīguma īstenošanas pirmo gadu. Peru gadījumā izmantotie dati bija par 2013. kalendāro gadu, bet Kolumbijas gadījumā dati attiecas uz pirmajiem pieciem nolīguma pagaidu īstenošanas mēnešiem (no 2013. gada augusta līdz 2013. gada decembrim). Abos gadījumos periods tika salīdzināts ar to pašu periodu iepriekšējā gadā.

Tas, ka nolīguma īstenošana vēl ir sākuma stadijā un trūkst dažu datu un skaitļu, ierobežo iespēju izdarīt secinājumus par nolīguma ietekmi. Var būt vajadzīgs kāds laiks, kamēr uzņēmēji pielāgosies, lai gūtu maksimālu labumu no tirdzniecības nolīguma sniegtajām papildu tirdzniecības iespējām. Turklāt ir grūti izmaiņas tirdzniecības plūsmās attiecināt tikai uz nolīgumu, jo šos skaitļus ietekmē citi faktori — tādi kā pieprasījuma svārstības un tādu preču cenas pasaulē, kas ir svarīga Peru un Kolumbijas eksporta daļa.

Kopumā konkrētu preču tirdzniecībā ir vērojama augšupejoša tendence. Tas ir bijis neliels pretsvars vispārīgam tirdzniecības plūsmu samazinājumam, ko veicinājušas negatīvās tendences preču cenās pasaulē un ES pieprasījumā. Kaut arī ir pārāgri izdarīt galīgus

¹ Kamēr šo nolīgumu nav ratificējušas visas dalībvalstis, to Eiropas Savienībā piemēro pagaidu režīmā. Ratifikācijas statuss ir norādīts Padomes tīmekļa vietnē: <http://www.consilium.europa.eu/policies/agreements/search-the-agreements-database?command=details&lang=en&aid=2011057&doclang=EN>

² Eiropas Parlamenta (EP) un Padomes 2013. gada 15. janvāra Regula (ES) Nr. 19/2013, ar ko īsteno divpusējo aizsargpasākumu klauzulu un stabilizācijas mehānismu banāniem Tirdzniecības nolīgumā starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Kolumbiju un Peru, no otras puses.

secinājumus, skaitļi liecina, ka konkrētās nozarēs uzņēmumi arvien vairāk izmanto šo nolīgumu.

2.2. Peru tirdzniecības plūsmu attīstība

Salīdzinājumā ar gadu pirms šī nolīguma īstenošanas ES no Peru ievesto preču vērtība 2013. gadā samazinājās par 15,9 % (EUR 995 miljoni), un tas notika galvenokārt tāpēc, ka samazinājās preču cenas pasaulē.

ES no Peru ievesto preču vērtība 2012. gadā bija EUR 6,3 miljardi (17,5 % no Peru eksporta). 2013. gadā tā bija EUR 5,3 miljardi (16,5 % no Peru eksporta), kas apliecina iepriekš minēto tendenci.

Galvenās ievestās preces bija izejvielas (29,9 % visu ievesto preču bija varš un cinks), kuru vērtība būtiski samazinājās salīdzinājumā ar 2012. gadu (–15,7 %). Otrās produktu grupas (36,8 % visu no Peru ievesto preču bija pārtika un dzīvī dzīvnieki) vērtība samazinājās par 10,4 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Tomēr dažu netradicionālo no Peru izvesto preču (galvenokārt lauksaimniecības un pārtikas nozares preču un preču ar augstāku pievienoto vērtību) vērtība pieauga par gandrīz 6 %. Arī ķīmisko vielu un zvejniecības nozare piedzīvoja nozīmīgu pieaugumu (attiecīgi 24,9 % un 4 %).

ES eksporta vērtība palika nemainīga (pieaugums par 0,16 % jeb EUR 5,7 miljoniem). ES ir trešais lielākais Peru importa avots (2013. gadā veidoja aptuveni 13 % no kopējā importa apmēra).

ES galvenokārt izveda iekārtas un transportēšanas ierīces (55,5 % no kopējā eksporta apmēra). Šo izstrādājumu eksporta apmērs bija salīdzinoši stabils (pieaugums par 0,16 %).

ES un Peru tirdzniecības bilanci 2013. gadā bija deficīts EUR 1778 miljoni (2012. gadā deficīts bija EUR –2779 miljoni). Samazinājums sakrīt ar tendenci 2009.–2013. gadā, kad vidējais izaugsmes rādītājs gadā bija 13,5 % ES importam un 23,7 % ES eksportam.

2.3. Kolumbijas tirdzniecības plūsmu attīstība

Kolumbijas tirdzniecības plūsmu analīzi ietekmēja tas, ka nolīgumu piemēroja tikai no 2013. gada 1. augusta. Salīdzinājumā ar periodu pirms nolīguma pagaidu piemērošanas (no 2012. gada augusta līdz decembrim) tirdzniecības plūsmu vērtība kopumā bija līdzīga.

Tirdzniecības vērtības ziņā Kolumbija ir ES galvenais partneris Andu Kopienā un piektais vērtīgākais partneris Latīņamerikā.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ES importa apmērs pieauga par 4,2 % — līdz EUR 3596 miljoniem. ES no Kolumbijas ievesto preču kopējā vērtība 2012. gadā veidoja 15,2 % Kolumbijas eksporta (EUR 7098,8 miljoni no EUR 46 720,1 miljona). 2013. gadā šis skaitlis sasniedza EUR 7223,2 miljonus (15,8 % no Kolumbijas kopējā eksporta).

Vēl aizvien Kolumbijas galvenās eksporta jomas ir preces un lauksaimniecības preces. Četras produktu grupas (minerāleļļas, akmeņogles, banāni un kafija) veido 87,2 % no kopējā eksporta ES.

ES eksporta vērtība samazinājās par 4 % salīdzinājumā ar to pašu periodu pagājušajā gadā, t. i., līdz EUR 2,328 miljoniem.

ES 2012. gadā bija Kolumbijas trešais lielākais importa partneris (ar 12,6 % visu ievesto preču 2012. gadā jeb EUR 5657,9 miljoniem no EUR 45 025,8 miljoniem). 2013. gadā šis skaitlis sasniedza EUR 6171,8 miljonus (13,4 % no Kolumbijas kopējā importa).

ES eksportam raksturīga gatavo preču dažādošana, to vidū ir galvenokārt iekārtas un mehāniskās ierīces (19 % no visa eksporta, samazinājums par 4,1 %), farmācijas produkti (11,5 %, pieaugums par 8,5 %), lidmašīnas un to detaļas (11,8 %, pieaugums par 33,2 %), elektriskās iekārtas un aprīkojums (7,4 %, pieaugums par 9,8 %), transportlīdzekļi (7,6 %, pieaugums par 9,8 %) un optiskās, foto-, tehniskās un medicīniskās ierīces (5,8 %, pieaugums par 10,6 %).

Kolumbijas tirdzniecības bilanci 2013. gadā bija deficīts EUR 1782 miljoni (2012. gadā deficīts bija EUR 3064 miljoni). Izvērtējot šo, ir jāņem vērā, ka laikposmā no 2009. līdz 2013. gadam vidējais izaugsmes rādītājs gadā bija 17,8 % ES importam un 15,4 % ES eksportam. No otras puses, ES imports 2013. gadā salīdzinājumā ar 2012. gadu samazinājās par 11,2 %, bet ES eksports palielinājās par 5,7 %.

2.4. Konkrētu preču tirdzniecības attīstība

Starp ES un divām minētajām Andu valstīm konstatējamo konkrētu preču tirdzniecības plūsmu attīstības izvērtējums liecina, ka dažas nozares ir sākušas gūt labumu no nolīguma.

Attiecībā uz **Peru** laikposmā no 2012. līdz 2013. gadam tika reģistrētas būtiskas izmaiņas:

- **svaigi banāni:** kopējais importa apmērs pieauga no EUR 61 miljona līdz EUR 85 miljoniem (+39,3 %);
- **ēdamie augļi un rieksti:** no EUR 408 miljoniem līdz EUR 527 miljoniem (+29,2 %);
- **cukurs un cukura konditorejas izstrādājumi:** no EUR 0,8 miljoniem līdz EUR 2,3 miljoniem (+187,5 %);
- **alkoholiskie dzērieni un stiprie alkoholiskie dzērieni:** no EUR 44 miljoniem līdz EUR 71 miljonam (+61,4 %).

Turpretī ES eksportā būtiskas izmaiņas tika reģistrētas šādās grupās:

- **graudaugi:** no EUR 0,1 miljona līdz EUR 12,6 miljoniem;
- **transportlīdzekļi cilvēku un preču pārvadāšanai:** no EUR 308 miljoniem līdz EUR 351 miljonam (+14 %);
- **farmācijas produkti:** no EUR 104 miljoniem līdz EUR 140 miljoniem (+34,6 %).

Tā kā nolīgums **Kolumbijā** nav piemērots tik ilgi kā Peru, ir pieejams mazāk datu. Nākamās analīzes pamatā ir dati par laikposmu no 2013. gada augusta līdz decembrim (salīdzinājumā ar to pašu periodu 2012. gadā).

ES importā būtiskas izmaiņas 2013. gadā tika reģistrētas šādās grupās:

- **cukurniedru cukurs:** importa apmērs pieauga no EUR 1,4 miljoniem līdz EUR 3,4 miljoniem (+147,5 %);

- **tabaka:** no EUR 4,6 miljoniem līdz EUR 15,4 miljoniem (+247,6 %);
- **sagatavotas vai konservētas tunzivis:** no EUR 2,5 miljoniem līdz EUR 2,8 miljoniem (+9,2 %);
- **griezti ziedi:** no EUR 5,1 miliona līdz EUR 5,4 miljoniem (+4,4 %).

Turpretī ES eksportā būtiskas izmaiņas tika reģistrētas šādās grupās:

- **piena produkti:** eksporta apmērs pieauga no EUR 0,7 miljoniem līdz EUR 1,7 miljoniem (+136,5 %);
- **šasijas ar dzinēju mehāniskajiem transportlīdzekļiem:** no EUR 0,8 miljoniem līdz EUR 4,5 miljoniem (+467,4 %);
- **transportlīdzekļi ar kompresijas aizdedzes iekšdedzes virzuļdzinēju (dīzeļdzinēju vai jaukta tipa dīzeļdzinēju) ar darba tilpumu, kas lielāks par 1500 cm³, bet mazāks par 2500 cm³:** no EUR 2,6 miljoniem līdz EUR 4,3 miljoniem (+64,7 %).

2.5. Tarifu kvotu (TK) izmantošana

Nolīgumā ir paredzētas vairākas TK abās pusēs. Sākotnējā kvotu izmantošanas analīze liecina, ka vēl aizvien ir būtiska rezerve ES eksporta apmēra palielināšanai, izmantojot šīs izdevīgās TK.

Peru iestāžu apkopotie muitas dati liecina, ka 2013. gadā tikai divās produktu kategorijās, kam piemērotas TK, bija reģistrētas vērā ņemamas tirdzniecības plūsmas (saldējuma izstrādājumi un produkti ar augstu cukura saturu), lai gan piešķirtās TK nebija izmantotas ievērojamā daudzumā.

Līdzīgus slēdzienus var izdarīt par **Kolumbiju**, kur saskaņā ar datiem, kas reģistrēti laikposmā no 2014. gada janvāra līdz jūnijam, tikai divās produktu grupās bija reģistrēts vērā ņemams eksporta apmērs no ES (dārzeni un augļi, kā arī iesala ekstrakts). Arī šajā gadījumā izmantotās TK bija daudz mazākas nekā atļautā tonnāža. Tādās produktu grupās kā sūkalu un piena produkti un cukura izstrādājumi bija reģistrētas minimālas tirdzniecības plūsmas, taču citās grupās (piemēram, cukura, piena un krējuma, paniņu un saldējuma izstrādājumu grupā) bija reģistrētaniecīga vai nekāda TK izmantošana.

No otras puses, ES ieviesa vairākas svarīgas TK Peru un Kolumbijai. **Peru** gadījumā svarīgākās TK ir sadalītas starp šādām produktu grupām: cita starpā saldā kukurūza, kukurūza, cukurniedru cukurs, produkti ar augstu cukura saturu, kakao pulveris, rums, rīsi un liellopu gaļa.

Saskaņā ar ES muitas datiem par 2013. gadu laikposmā no 2013. gada marta līdz 2014. gada februārim TK tika izmantotas tikai cukurniedru cukuram (pilnībā izmantota kvota, 18 334 tonnas³), produktiem ar augstu cukura saturu (2 no pieejamām 10 000 tonnām) un kukurūzai (58 no 8334 pieejamām tonnām). Dati par laikposmu no 2014. gada marta līdz maijam liecina, ka TK tika izmantotas četrās grupās (kukurūzai, saldajai kukurūzai, cukurniedru cukuram un produktiem ar augstu cukura saturu). No šīm Peru pilnībā izmantoja kvotu cukurniedru cukuram (22 660 tonnas) jau līdz 2014. gada 6. maijam. Tomēr pārējās produktu grupās tika reģistrētas minimālas tirdzniecības plūsmas (1 tonna TK produktiem ar augstu cukura saturu).

³ Kopējā gada kvota proporcionāli izlīdzināta 2013. gada 10 mēnešos, kad piemēroja TN.

Attiecībā uz **Kolumbiju** ES ir ieviesusi vairākas TK tādiem produktiem kā saldā kukurūza, kukurūza, cukurniedru cukurs, jogurts, rums, piens un krējums un produkti ar augstu cukura saturu.

Saskaņā ar ES muitas datiem 2013. gadā TK netika izmantotas. Dati par 2014. gadu liecina, ka TK tika izmantotas divās plašās kategorijās (cukurniedru cukurs un saldumi). No atļautajām 63 860 tonnām cukurniedru cukura produktu līdz 2014. gada 8. jūlijam bija ievestas 23 383 tonnas. No 20 600 tonnām saldumu līdz 2014. gada 8. jūlijam bija ievestas tikai 105 tonnas.

Kopumā pieticīga TK izmantošana liecina, ka nolīguma izraisīti traucējumi šo jutīgo produktu attiecīgajos iekšējos tirgos ir maz iespējami.

2.6. Pakalpojumi

Dati par pakalpojumu tirdzniecību tiek iegūti ar ievērojamu laika nobīdi un iesniegti apkopotā veidā, kas padara nereālu iespēju veikt tādu pašu analīzi pa daļām kā preču tirdzniecības gadījumā. Tāpēc šis aspekts tiks iekļauts gada ziņojumā par īstenošanu, tiklīdz pieejamie dati būs pietiekami.

3. NOLĪGUMU ĪSTENOJOŠO STRUKTŪRU DARBĪBA

Nolīguma noteikumos par iestādēm ir paredzēts izveidot Tirdzniecības komiteju un astoņas specializētas struktūras. ES, Kolumbijas un Peru ministru līmeņa ikgadējā Tirdzniecības komiteja pilda uzrauga funkcijas un nodrošina šī nolīguma pienācīgu izpildi. Pirmā šo struktūru tikšanās notika 2014. gadā Limā, Peru (skatīt turpmāk).

Lauksaimniecības apakškomiteja — tikšanās 5. februārī

Dalībnieki apsprieda tirdzniecības attīstību un TK izmantošanu (proti, ar iekšējām procedūrām saistītus aspektus). Tā kā pieaug Peru eksporta apmērs, tika apspriests arī banāniem piemērojamais stabilizācijas mehānisms. Citas tēmas bija alkoholam piemērojamie nodokļi (Peru un Kolumbijā) un sadarbības nolīgums piena produktu jomā (Kolumbijā).

Tehnisko tirdzniecības šķēršļu apakškomiteja — tikšanās 5. februārī

Nolīguma puses apmainījās ar informāciju par savām kvalitātes infrastruktūras sistēmām. ES puda bažas Kolumbijai (par tehniskiem noteikumiem automobiļu nozarē, atbilstības novērtēšanas procedūrām, tekstilizstrādājumu marķēšanu, tehniskajiem noteikumiem par alkoholiskajiem dzērieniem un biodegvielas politiku) un Peru (par Likumu par veselīga uztura veicināšanu un kavēšanos, reģistrējot farmācijas produktus un uztura bagātinātājus). Kolumbija un Peru puda bažas par ES prasību attiecībā uz eksportējamo zivju izcelsmes sertifikātiem un ierobežojumu izmantot palmu eļļu dažās dalībvalstīs.

Tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības apakškomiteja — tikšanās 6. februārī

Nolīguma puses vienojās par to ekspertu sarakstu, kurus varētu sasaukt, lai pārbaudītu jautājumus, kuri nav pienācīgi apspriesti valdības līmenī, un dalījās savā pieredzē par valsts mehānismiem, kas paredzēti, lai veicinātu pilsoniskās sabiedrības un grupu iesaistīšanos šī

nolīguma noteikumu par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību īstenošanā (skatīt arī 4. punktu turpmāk).

Intelektuālā īpašuma apakškomiteja — tikšanās 11. februārī

Sanāksmē tika apspriestas ģeogrāfiskās norādes (ĢN), un ES pauda interesi par vienkāršotām atpazīšanas procedūrām. Kolumbija uzrādīja visus sertifikātus par ES ĢN aizsardzību saskaņā ar nolīgumu un iesniedza 18 jaunu ĢN sarakstu, no kurām deviņas attiecas uz lauksaimniecības produktiem, ko ES izvērtēs saskaņā ar nolīgumu. Attiecībā uz atlikušajām ĢN, kas neattiecas uz lauksaimniecību, ES paskaidroja, kā varētu nodrošināt to aizsardzību.

Peru iesniedza četrus jaunu ĢN sarakstu, kas attiecas uz lauksaimniecības produktiem. Citi temati bija pušu attiecīgās īstenošanas sistēmas, starpniecības pakalpojumu sniedzēju atbildība, *TRIPS* nolīguma sistēmas⁴ 6. punkts, Peru un Kolumbijas pievienošanās Madrides protokolam⁵, izpildītāju aizsardzība un patenti farmācijas nozarē (Kolumbijā).

Publiskā iepirkuma apakškomiteja — tikšanās 31. martā

Nolīguma puses apsprieda divpusējus jautājumus, un Peru un Kolumbija atjaunināja valsts iestāžu sarakstu, iekļaujot tajā ES. Nolīguma puses vienojās apmainīties ar informāciju par MVU dalību ārvalstu iepirkumu tirgos.

Sanitāro un fitosanitāro pasākumu apakškomiteja — tikšanās 1. aprīlī

Apsprieštie temati ietvēra prasības importam, pārbaudes, ar dzīvnieku un augu veselību saistītus pasākumus, līdzvērtību un tehnisko palīdzību.

Muitas, tirdzniecības veicināšanas un izcelsmes noteikumu apakškomiteja — tikšanās 28.–29. aprīlī

Nolīguma puses iepazīstināja ar jaunākajām izmaiņām to tiesību aktos muitas jomā. ES uzsvēra, ka ir svarīgi izveidot datorizētu muitas vidi. Nolīguma puses apmainījās ar pieredzi saistībā ar atzītajiem uzņēmējiem⁶ un savstarpējās atzīšanas nolīgumiem. Saistībā ar izcelsmes noteikumiem nolīguma puses runāja par preferenciālās izcelsmes norāžu sertifikāciju un pārbaudēm, kā arī par tiešajiem pārvaļājumiem.

Tirgus pieejamības apakškomiteja — tikšanās 15. maijā

Nolīguma puses apmainījās ar informāciju par tirdzniecības plūsmu attīstību, norādot, ka trūkst uzticamas statistikas par ilgāku laika posmu. Nolīguma puses apsprieda tādas divpusējas

⁴ Tiklīdz to apstiprinās divas trešdaļas PTO dalībnieku, ar šo punktu tiks veikti grozījumi *TRIPS* nolīgumā, lai tie PTO dalībnieki, kuriem ir nepietiekama veikspēja attiecīgā produkta farmācijas nozarē, varētu ievest patentētus medikamentus, kas izgatavoti saskaņā ar obligāto licencēšanu. http://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/public_health_e.htm

⁵ Starptautiska sistēma preču zīmju reģistrēšanai vienlaikus daudzās valstīs <http://www.wipo.int/madrid/en/>

⁶ Atzīti uzņēmēji ir uzņēmēji, ko muitas iestādes vai kāds muitas iestāžu vārdā ir atzinis par atbilstošiem prasību kopumam (piemēram, attiecībā uz atbilstību, maksātspēju, drošību utt.) un kas tāpēc gūst labumu no dažādiem vienkāršojumiem un/vai atvieglojumiem, kuri īpaši piešķirti saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem muitas jomā ES, Peru un Kolumbijā.

jautājumus kā *GSP+* (Peru) un iekšzemes politiku attiecībā uz biodegvielu un kravas automobiļu nodošanu metāllūžņos (abi jautājumi saistībā ar Kolumbiju).

Tirdzniecības komiteja — tikšanās 16. maijā

Komiteja pārbaudīja specializēto struktūru darbību un apsprieda ar pakalpojumu tirdzniecību saistītus jautājumus. ES pauda bažas par darba vīzu izsniegšanas termiņu Peru, kas varētu negatīvi ietekmēt saistības, ko Peru uzņēmusies saskaņā ar nolīguma daļu par pakalpojumu tirdzniecību. Nolīguma puses arī apsprieda jautājumus, kas saistīti ar PTO un tirdzniecības veicināšanas nolīgumu, informācijas apmaiņu par attiecīgajām pašreizējām sarunām ar citām valstīm vai reģioniem.

4. SAISTĪBU IZPILDE TIRDZNIECĪBAS UN ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS JOMĀ

Tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības apakškomiteja

Apakškomitejas pirmā sanāksme notika tieši pirms atklātās sesijas ar pilsoniskās sabiedrības līdzdalību, kura notika 7. februārī un kurā piedalījās galvenokārt Peru pilsoniskās sabiedrības un ES vietējās konsultantu grupas pārstāvji. Tika apspriesti arī ar darbaspēku un vidi saistīti jautājumi, kas ir svarīgi, īstenojot nolīguma IX sadaļu, tostarp iespējamās papildu pārbaužu jomas.

Nolīguma puses pauda apņemšanos efektīvi īstenot nolīguma IX sadaļu. Kolumbija un Peru ziņoja par organizatoriskajiem aspektiem, ko piemēro darbaspēka un vides ministrijas, kā arī par panākto progresu saistībā ar biedrošanās brīvību, tiesībām slēgt koplīgumus un piespiedu darba novēršanu, kas bija svarīgi arī saistībā ar dažādajiem pasākumiem, ko Kolumbija un Peru iekļāva savos ceļvežos, ko tās iesniedza Eiropas Parlamentam 2012. gadā.

Nolīguma puses apsprieda turpmāk minētos jautājumus.

4.1. Ar darbaspēku saistītu noteikumu izpilde

ES ziņoja par ES līmenī īstenoto politiku un veiktajiem pasākumiem, lai veicinātu biedrošanās brīvību, tiesības slēgt koplīgumus un aizsargātu bērnu tiesības (tostarp novērstu bērnu darbu). ES arī informēja par dalībvalstu panākto progresu saistībā ar Starptautiskās Darba organizācijas (*ILO*) konvenciju, jo īpaši Konvencijas par darbu jūrniececībā, ratificēšanu. Tā arī informēja par ES Padomes 2014. gada 28. janvāra lēmumiem, ar ko pilnvaro dalībvalstis ratificēt *ILO* Konvenciju par drošību ķīmisko vielu izmantošanā darba vietā un Konvenciju par pienācīgu darbu mājāsaimniecībās nodarbinātajām personām.

Peru ziņoja par savu saistību izpildi saskaņā ar nolīguma IX sadaļu un sniedza jaunāko informāciju šādās jomās:

- i. kolektīvo attiecību sistēmas pastiprināšana, tostarp pastiprinot pārbaužu sistēmu, izveidojot valsts darba inspekcijas pārvaldi, un piemērojamo sodu apmēra palielināšana;
- ii. pamattiesību veicināšana, kā to ir noteikusi *ILO*, izmantojot īpašus noteikumus par darba devēju organizāciju reģistrēšanu būvniecības nozarē, fakultatīvo šķīrējtiesas reglamentu, rīcības plānus un stratēģijas bērnu un piespiedu darba apkarošanai un apstiprinot noteikumus par vienlīdzīgām iespējām personām ar invaliditāti;
- iii. rīcība un pastiprinātas pārbaudes, lai aizsargātu darbinieku tiesības; un
- iv. *ILO* konvenciju ratificēšana.

Kolumbija sniedza informāciju par nolīguma IX sadaļas īstenošanu, īpašu uzmanību pievēršot šādām jomām:

- i. jaunā Darba ministrijas struktūra un tās sasniegumi;
- ii. pašreizējie sociālā dialoga kanāli un mehānismi;
- iii. biedrošanās brīvības īstenošana;
- iv. pašreizējo uzraudzības sistēmu pastiprināšana;
- v. tiesību akti, kas pieņemti, lai apkarotu nelikumīgu starpniecību;
- vi. situācija saistībā ar *ILO* konvenciju īstenošanu.

Nolīguma puses vienojās turpināt īstenot ar darbaspēku saistītos IX sadaļas noteikumus, tostarp ratificēt un īstenot *ILO* konvencijas (t. i., 2011. gada Konvenciju par pienācīgu darbu mājāsaimniecībās nodarbinātajām personām, ko Kolumbija ratificēja 2014. gada 9. maijā). Nolīguma puses vienojās turpināt apmainīties ar informāciju, jo īpaši saistībā ar pasākumiem bērnu un piespiedu darba apkarošanai un biedrošanās brīvības un koplīgumu veicināšanu.

Sanāksme deva iespēju satikt *ILO* reģionālā biroja pārstāvjus un apspriest tādus jautājumus kā sarunas par ES tirdzniecības nolīgumiem kopumā un to īstenošana.

4.2. Ar vidi saistītu noteikumu izpilde

Nolīguma puses ziņoja par progresu IX sadaļā paredzēto ar vidi saistīto noteikumu īstenošanā. Peru ziņoja par vides jautājumu tiesisko un politisko regulējumu, vides pārvaldības stratēģisko asi Peru, valsts programmu un valsts sistēmu rīcībai vides jomā. Peru arī ziņoja par valsts sistēmu ietekmes uz vidi izvērtēšanai un Sertifikācijas dienestu attiecībā uz ilgtspējīgu ieguldījumu atbilstību vides aizsardzības prasībām valsts (*SENACE*).

Kolumbija ziņoja par Vides valsts dienestu, Vides un ilgtspējīgas attīstības ministrijas galvenajiem sasniegumiem un politiku un daudzpusēju vides nolīgumu, piemēram, Bāzeles konvencijas, Konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (*CITES*), Monreālas protokola, Konvencijas par bioloģisko daudzveidību, Kartahenas protokola un Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām, īstenošanu.

ES runāja par vides preču tirdzniecības liberalizēšanu, uzsverot iniciatīvu par videi nekaitīgām precēm, saskaņā ar kuru ES un 13 citas PTO dalībvalstis apņēmušās strādāt, lai liberalizētu videi nekaitīgu preču tirdzniecību. ES aicināja Kolumbiju un Peru pievienoties šai iniciatīvai, jo īpaši, ņemot vērā to, ka Peru 2014. gada novembrī Limā organizēs *UNFCCC* Pušu konferenci, norādot, ka tas varētu ļaut labāk un vieglāk piekļūt precēm un tehnoloģijām, kas aizsargā vidi.

ES pastāstīja par savu resursu efektīvas izmantošanas ceļvedi un vides pēdas nospieduma metodiku, saskaņā ar kuru ir atlasīti 17 produkti izmēģinājumiem, sākot no 2013. gada novembra. Ikvienu ieinteresētā persona, tostarp Kolumbijas un Peru uzņēmumi, var pieteikties novērot šos izmēģinājumus un veikt savu ieguldījumu tajos. Uzņēmumiem, kuri eksportē uz ES, varētu būt lietderīgi piedalīties šajā pasākumā.

4.3. Apspriešanās valsts līmenī un apakškomitejas sesijas ar pilsoniskās sabiedrības līdzdalību

Apakškomitejas sanāksmē nolīguma puses apsprieda 281. pantu (Valsts līmeņa mehānismi) un tā īstenošanu. ES sacīja, ka tās konsultantu grupas mehānisms būs līdzīgs citiem ES nolīgumiem, savukārt Peru un Kolumbija sacīja, ka tās izmantos pašreizējās valsts līmeņa konsultantu struktūras. Nolīguma puses vienojās par pamatnostādnēm atklātajām sesijām ar pilsoniskās sabiedrības līdzdalību.

Atklātajā sesijā ar pilsoniskās sabiedrības līdzdalību ES valsts līmeņa konsultantu grupas locekļi kopā ar Peru pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem uzsvēra nolīgumā paredzēto institucionalizēto pilsoniskās sabiedrības struktūru nozīmi. Dalībnieki arī uzsvēra, ka pilsoniskajai sabiedrībai ir jāvar sadarboties ar kolēģiem sesiju starplaikos, lai apspriešana atklātajās sesijās būtu produktīvāka.

4.4. Iespējamās papildu pārbaužu jomas

Nolīguma puses vienojās turpināt īstenot ar darbaspēku saistītos IX sadaļas noteikumus, tostarp ratificēt un īstenot *ILO* konvencijas. Nolīguma puses arī vienojās turpināt apmainīties ar informāciju, jo īpaši saistībā ar pasākumiem bērnu un piespiedu darba apkarošanai un biedrošanās brīvības un koplīgumu veicināšanai.

Saistībā ar bioloģisko daudzveidību apakškomiteja apsprieda IX sadaļas noteikumus un turpmāko darbu. Tika uzsvērts, ka iniciatīvas nelikumīgas mežizstrādes un ar to saistītās tirdzniecības apkarošanai, piemēram, nesen pieņemtā ES Kokmateriālu regula⁷, potenciāli varētu sniegt papildu tirdzniecības iespējas ilgtspējīgu kokmateriālu un koka izstrādājumu jomā.

Kolumbija uzsvēra, ka ir svarīgi ņemt vērā sociālos un vides mehānismus zelta tirgū, jo īpaši, apkarojot nelikumīgu ieguvu. Kā iespējamās jomas, kuras turpmāk varētu apspriest, tika minēti tādi horizontālie jautājumi kā ietekmes novērtējums un korporatīvā sociālā atbildība.

⁷

Regula (ES) Nr. 995/2010.

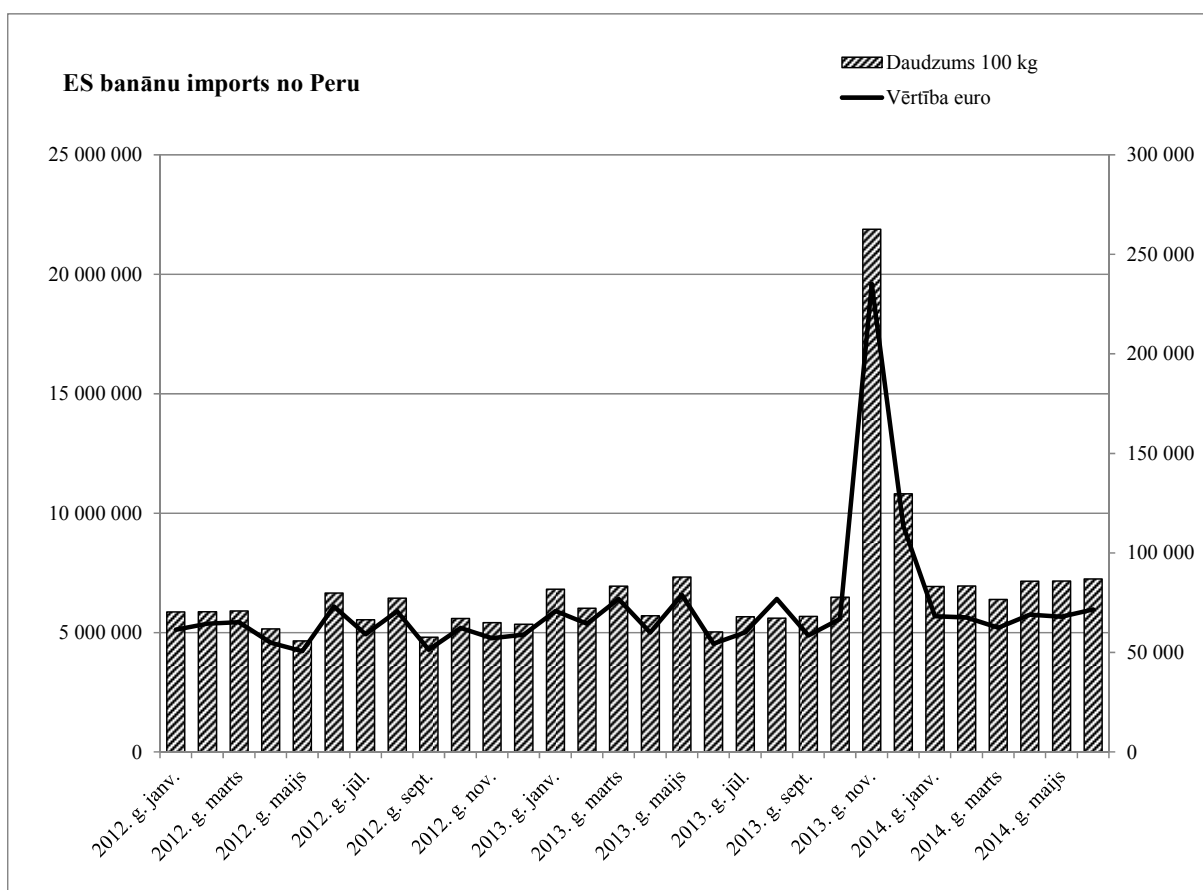
5. EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAS (ES) NR. 19/2013, AR KO ĪSTENO DIVPUSĒJO AIZSARGPASĀKUMU KLAUZULU UN STABILIZĀCIJAS MEHĀNISMU BANĀNIEM, ĪSTENOŠANA

Regulā ir paredzēta iespēja sākt aizsargpasākumu izmeklēšanu vai piemērot iepriekšējas uzraudzības pasākumus konkrētos regulā noteiktos apstākļos. Saskaņā ar regulas 3. un 13. pantu Komisija uzrauga izmaiņas banānu importā no Kolumbijas un Peru. Pirmajā nolīguma īstenošanas gadā Komisija nesāka un nesaņēma nevienu pieprasījumu sākt aizsargpasākumu izmeklēšanu vai piemērot iepriekšējas uzraudzības pasākumus.

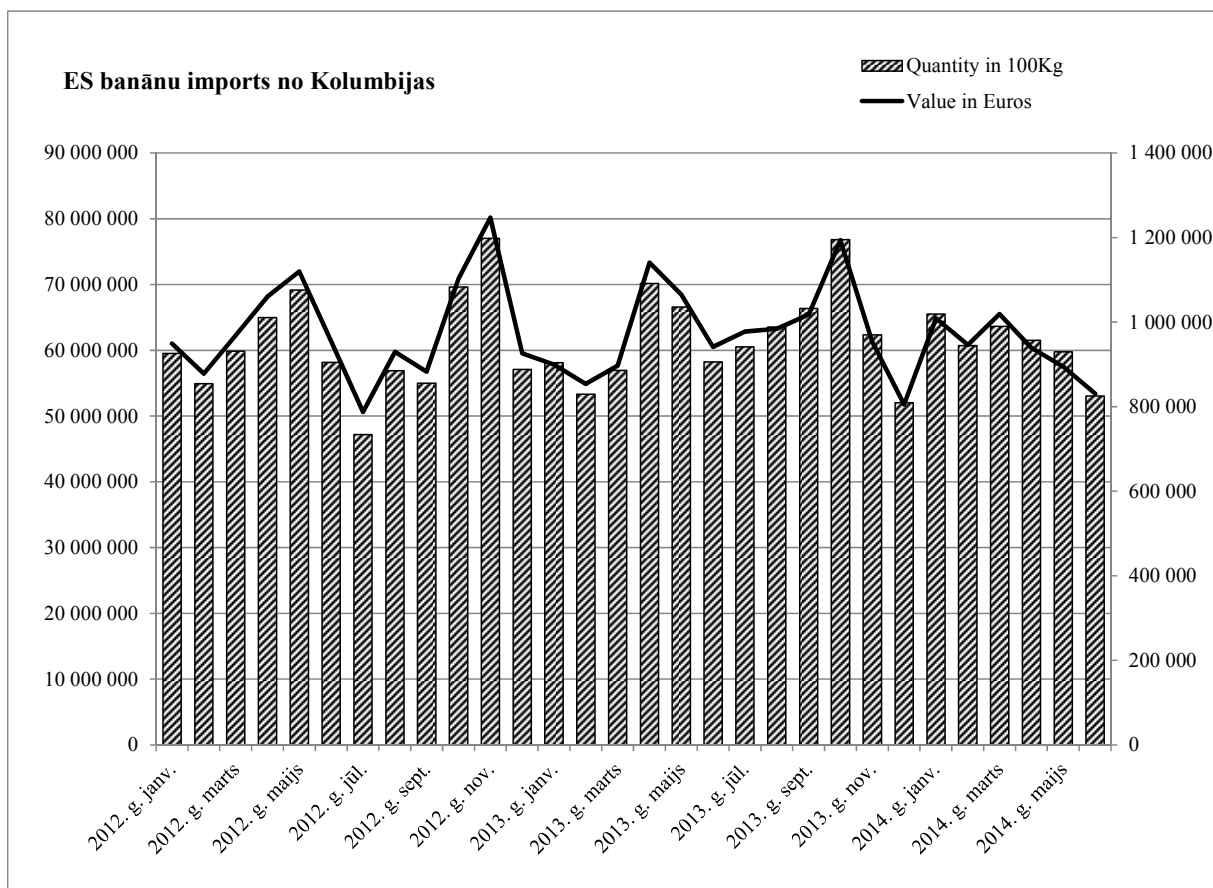
5.1. Izmaiņas Kolumbijas un Peru banānu eksportā

Turpmāk ir apkopoti nolīguma pirmajā īstenošanas gadā veiktās uzraudzības rezultāti.

No Peru ievesto banānu vērtība 2013. gadā salīdzinājumā ar 2012. gadu palielinājās par 39,3 % (no EUR 61 miljona līdz EUR 85 miljoniem). Daudzums palielinājās par 39,7 % (no 80 696 tonnām 2012. gadā līdz 112 750 tonnām 2013. gadā). Lielākais pieaugums bija 2013. gada novembrī un decembrī, bet nākamajos mēnešos (no 2014. gada janvāra līdz aprīlim) tas samazinājās līdz ierastajam apmēram.

No Kolumbijas ievesto banānu vērtība 2013. gadā salīdzinājumā ar 2012. gadu samazinājās par 0,6 % (no EUR 759 miljoniem 2012. gadā līdz EUR 754 miljoniem 2013. gadā). Kopējais ievestais daudzums tonnās palielinājās par 2,1 % (no 1134 567 tonnām 2012. gadā līdz 1158 755 tonnām 2013. gadā). Tirdzniecības apmērs 2014. gada pirmajos mēnešos bija salīdzinoši vienmērīgs (gan vērtības, gan apmēra ziņā).

Peru banānu importa sliekšņa līmeni, t. i., 78 750 tonnas, sasniedza 2013. gada novembrī. Saskaņā ar banāniem paredzētā stabilizācijas mehānisma noteikumiem (jo īpaši 15. panta 2. un 3. punktu) Komisija pārbaudīja šī importa ietekmi uz situāciju ES banānu tirgū. No Peru ievestie banāni veidoja tikai 1,8 % no visiem ES ievestajiem svaigajiem banāniem, bet imports no citām lielākajām banānu eksportētājvalstīm ES atbilda prognozētajām tendencēm. Turklāt vidējie svaigu banānu vairumtirdzniecības apmēri ES tirgū būtiski nemainījās, un nekas neliecināja par to, ka ES ražotāju stabilitāti vai situāciju ir ietekmējis šis Peru eksporta pieaugums. Pamatojoties uz pārbaudi, Komisija secināja, ka preferenciālo muitas nodevu atcelšana Peru izcelsmes banānu importam bija nepamatota.

6. SECINĀJUMS

Pamatojoties uz aptuveni vienu gadu ilgo īstenošanu, vēl ir pārāgri pārlicinoši novērtēt nolīguma ietekmi uz tirdzniecības un ieguldījumu plūsmām. Kaut arī šķiet, ka kopumā tirdzniecības apmērs Peru gadījumā ir samazinājies, bija vērojams pieaugums netradicionālajā tirdzniecībā. Tirdzniecības apmērs, iespējams, samazinājās tādu iemeslu dēļ, kas ir nevis tieši saistīti ar nolīgumu, bet gan ar preču cenu samazinājumu pasaulē 2013. gadā. Tomēr dažās tādās konkrētās nozarēs kā vīns, transportlīdzekļi, tabaka un cukurniedru izstrādājumi bija vērojams būtisks pieaugums. No otras puses, pieejamie dati par dažiem mēnešiem Kolumbijā liecina par nelielām izmaiņām tirdzniecības plūsmās ar dažiem vērā ņemamiem izņēmumiem, kas aprakstīti šajā ziņojumā. Plašāka pieejamo TK izmantošana ir būtiska šī nolīguma sniegta iespēja, kas nav izmantota.

Attiecībā uz banāniem kopumā imports no Andu valstīm bija stabils, tāpēc nebija nepieciešamības atcelt preferenciālās muitas nodevas.

Tādēļ uzmanība tiek pievērsta tam, lai nodrošinātu pienācīgu nolīguma īstenošanu un tādējādi uzņēmumi varētu izmantot nolīguma sniegtās tirdzniecības iespējas. Pastāv dažas ar īstenošanu saistītas problēmas, jo īpaši dzīvnieku un augu veselības, kā arī higiēnas (SFS) pasākumu jomā. Šo problēmu apspriešana turpināsies saistībā ar dažādu apakškomiteju sanāksmēm un pēc tām, lai rastu savstarpēji pieņemamus un īstenojamus risinājumus. Ņemot vērā šo kontekstu, pirmajā īstenošanas gadā kopumā ir izveidota apmierinoša nolīguma iestāžu sistēma un nodrošināta tās darbība.